

MAŁOPOLSKI KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2024/2025

ETAP WOJEWÓDZKI

GODZINA ROZPOCZĘCIA: 10.00

CZAS PRACY: 90 minut

WYPEŁNIA UCZEŃ (DRUKOWANYMI LITERAMI)

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....
IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ

.....
KLASA

.....
NAZWA SZKOŁY I MIEJSCOWOŚĆ

Instrukcja dla ucznia

1. Na pierwszej stronie arkusza i na karcie odpowiedzi w wyznaczonych miejscach wpisz swoje dane.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **16 stronach** jest wydrukowanych **30 zadań**.
3. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać maksymalnie **66 punktów**.
4. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
5. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania i wykonuj je zgodnie z poleceniami.
7. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora ani jakichkolwiek zmazywalnych przyborów piśmienniczych. Zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
9. Możesz posiadać lupę do analizy map.
10. W arkuszu znajdują się **zadania jednokrotnego wyboru oraz zadania wielokrotnego wyboru**. Odpowiedzi przenieś na kartę odpowiedzi, zamalowując odpowiednie litery.
11. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl znakiem "x" i zaznacz inną odpowiedź.
12. **Oceniane będą wyłącznie rozwiązania zaznaczone na karcie odpowiedzi.**
13. Na 10 minut przed upływem czasu przeznaczanego na rozwiązywanie zadań zostaniesz poinformowany o zbliżającym się czasie zakończenia konkursu.
14. Podczas konkursu nie możesz korzystać z urządzeń mobilnych.
15. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90 minut**.

Powodzenia!

1. Obejrzyj uważnie obraz i określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
1.1	Ilustracja pochodzi z okresu średniowiecza.		
1.2	Ilustracja przedstawia walki gladiatorów.		
1.3	Na ilustracji przedstawiono turniej rycerski.		
1.4	Na ilustracji przedstawiono przedstawicieli stanów: duchownego i rycerskiego.		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

2. Dokonaj porównania obrazów i określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

A

B

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
2.1	Ilustracje A i B są alegoriami I rozbioru Rzeczypospolitej.		
2.2	Ilustracje różnią się między innymi przedstawieniem postaci króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (drugi z lewej) i króla Prus (pierwszy z prawej).		
2.3	Ilustracja A pochodzi z kręgów bardziej przyjaznych Polsce niż ilustracja B (świadczy o tym sposób przedstawienia króla Rzeczypospolitej).		
2.4	Ilustracja B usprawiedliwia zaborców (dokumenty obok postaci Famy, unoszącej się w obłokach, brak broni u króla Prus).		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

3. Obejrzyj uważnie obraz, zwróć uwagę na jego charakterystyczne cechy i zakresł odpowiedzi, poprawnie opisujące pałac Zwinger, przedstawiony na ilustracji. (1 p)

- a) pałac zbudowano na zlecenie Augusta II Mocnego w Dreźnie
- b) jest to przykład sztuki późnego baroku
- c) wzorem dla tego pałacu był Zamek Królewski w Warszawie
- d) jego wzniesienie było przejawem mody na okazałe rezydencje

4. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
4.1	Malwersacje finansowe Prus podczas wojny siedmioletniej (1756–1763) powodowały masowy odpływ monety polskiej za granicę i jej dotkliwy brak w kraju.		
4.2	Pierwszy preliminarz budżetowy w Polsce przygotowano w 1768 roku na sejmie delegacyjnym.		
4.3	Sejm rozbiorowy z lat 1773-1775 przeprowadził reformę skarbową.		
4.4	Konfederacja barska utrudniła wykonanie preliminarza budżetowego.		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

5. Dokończ zdanie, zakreślając poprawne odpowiedzi. (1 p)

W XVIII w. prywatne manufaktury magnackie Radziwiłłów:

- a) najczęściej korzystały z pańszczyźnianej siły roboczej
- b) zatrudniały niewielu dobrze opłaconych fachowców
- c) przynosiły wysokie zyski
- d) przynosiły w większości niewielkie zyski

6. Dokończ zdanie, zakreślając poprawne odpowiedzi. W drugiej połowie XVIII wieku znaczne zyski przyniosły manufaktury związane z produkcją metalową, zwłaszcza: (1 p)

- a) manufaktura kos Jezierskiego w Sobieniach
- b) rusznikarnia Małachowskiego w Końskich
- c) zakłady metalowe Dembińskich w Suchedniowie
- d) manufaktura Radziwiłłów w Nieświeżu

7. Zdjęcie przedstawia awers i rewers monety o wartości 1 talara (czyli 8 złotych polskich). Obejrzyj uważnie obraz, zwróć uwagę na jego charakterystyczne cechy i zakreśl odpowiedź, poprawnie określając dane, wynikające z obrazu. (1 p)

- a) moneta została wykonana już po reformie walutowej, świadczy o tym wizerunek króla Stanisława Augusta oraz herb Rzeczypospolitej z herbem Ciołek i data wybitcia
- b) moneta pochodzi ze zbioru pieniędzy fałszowanych na rozkaz Fryderyka II z oryginalnych stempli saskich zdobytych w Saksonii podczas wojny w latach 1757-1763, świadczy o tym wizerunek Augusta III

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

8. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
8.1	August III Sas był królem Rzeczypospolitej oraz elektorem saskim.		
8.2	Podczas elekcji po śmierci Augusta III Sasa rosyjskie wojska były obecne w Rzeczypospolitej jako sojusznicy na wniosek konfederacji Czartoryskich.		
8.3	Podczas elekcji po śmierci Augusta III Sasa nie było wpływu obcych mocarstw na jej wynik.		
8.4	Podczas elekcji po śmierci Augusta III Sasa królem został wybrany kandydat stronnictwa Potockich.		

9. Zakreśl poprawne odpowiedzi, opisujące sytuację Rzeczypospolitej na końcu panowania Augusta III Sasa. (1p)

- a) Rzeczpospolita Obojga Narodów była w stanie wojny z Prusami
- b) w Rzeczypospolitej Obojga Narodów armia była tak niewielka, że nie mogła reagować na naruszanie granic przez wojska ościennych mocarstw
- c) silny wpływ na politykę naszego państwa miała obecność wojsk rosyjskich

10. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
10.1	Między 1786 a 1792 rokiem Polska i jej obywatele zapożyczyli się w Holandii na prawie 60 mln zł, z czego ok. 60 proc. stanowił kredyt dla państwa i króla.		
10.2	Wielu polskich magnatów było zadłużonych w holenderskich bankach, gdyż ich dochody nie pokrywały kosztów wystawnego życia.		
10.3	Pożyczki zaciągane w holenderskich bankach wynikały z potrzeby odbudowy majątków magnackich po zniszczeniach potopu szwedzkiego.		
10.4	Sejm rozbiorowy z lat 1773-1775 zniósł zakaz zajmowania się handlem przez szlachtę.		

11. W Rzeczypospolitej rządzonej przez Stanisława Augusta Poniatowskiego zawiązywano konfederacje szlacheckie. Zakreśl poprawne odpowiedzi. (1 p)

- a) konfederacje zawiązali polscy dysydenci przy wsparciu wojsk rosyjskich
- b) konkurencyjną wobec konfederacji innowierczych konfederację radomską pomógł zawiązać ambasador rosyjski Mikołaj Repnin
- c) konfederacje dysydentów nie osiągnęły sukcesu

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

12. Zakreśl poprawną odpowiedź, która podaje właściwą kolejność panowania władców elekcyjnych (po lewej najwcześniej wybrany). (1 p)

- a) Jan III Sobieski, August II Mocny, August III Sas, Stanisław Leszczyński, Stanisław August Poniatowski
- b) Jan III Sobieski, Stanisław Leszczyński, August II Mocny, August III Sas, Stanisław Leszczyński (ponownie), Stanisław August Poniatowski
- c) Jan III Sobieski, August II Mocny, Stanisław Leszczyński, August II Mocny (ponownie), Stanisław Leszczyński (ponownie), August III Sas, Stanisław August Poniatowski

13. Obejrzyj uważnie obraz, przedstawiający wielkopolskie miasto, liczące pod koniec XVIII w. 13 tysięcy mieszkańców, choć w 1600 liczyło prawie 20 tysięcy mieszkańców. Miasto uporządkowała Komisja Dobrego Porządku – wyremontowano Ratusz i postawiono Kordegardę. Zakreśl poprawną odpowiedź. (1 p)

- a) rycina przedstawia Kraków
- b) rycina przedstawia Lwów
- c) rycina przedstawia Koło, miasto, w którym odbywały się sejmiki
- d) rycina przedstawia Poznań

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

14. Zidentyfikuj postacie na portretach, zakreślając poprawną odpowiedź. (1p)

- a) August III Sas, Stanisław August Poniatowski, Fryderyk II Wielki, Michał Poniatowski
- b) Stanisław August Poniatowski, Adam Kazimierz Czartoryski, Hugo Kołłątaj
Michał Poniatowski
- c) Stanisław August Poniatowski, Mikołaj Replin, August III Sas, Adam Naruszewicz
- d) Fryderyk II Wielki, Adam Kazimierz Czartoryski, Stanisław Leszczyński, Michał
Poniatowski

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

15. Zakreśl poprawne odpowiedzi, opisujące zmiany w Rzeczypospolitej, będące wynikiem sejmiku konwokacyjnego. (1 p)

- a) wyłączono liberum veto ze spraw skarbowych
- b) wprowadzono głosowanie na sejmikach większością głosów
- c) zarządzono lustrację dóbr królewskich
- d) hetmani mieli składać przysięgę, że nie użyją wojska dla celów prywatnych

16. Przeczytaj uważnie tekst źródłowy, a następnie zakreśl poprawne odpowiedzi. (1 p)

„1-mo. Ogłosi ludowi, iż podług prawa zostają pod opieką Rządu Krajowego.

2-do. Że osoba wszelkiego włościanina jest wolna, że mu wolno przenieść się, gdzie chce, byleby oświadczył Komisji Porządkowej swego województwa, gdzie się przenosi, i byleby długi winne oraz podatki krajowe opłacił.

3-tio. Że lud ma ulżenie w robociznach tak, iż ten, który robi dni 5 lub 6 w tygodniu, ma mieć dwa dni opuszczone w tygodniu. Który robił dni 3 lub 4 w tygodniu, ma mieć opuszczony dzień jeden; kto robił dwa, ma mieć opuszczony dzień jeden. [...]”.

- a) tekst jest fragmentem Konstytucji 3 maja
- b) tekst wprowadzał wolność osobistą chłopów
- c) w imieniu władz dokument zmniejszał pańszczyznę, ale jej nie likwidował
- d) tekst podpisany został przez Tadeusza Kościuszkę

17. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
17.1	Na sejmie w 1776 roku powołano specjalną komisję do spraw kodyfikacji prawa ziemskiego.		
17.2	Szefem komisji kodyfikacyjnej mianowano Jana Zamoyskiego.		
17.3	Kodeks Zamoyskiego zmieniał sytuację chłopów (odbierał szlachcie władzę sądowniczą nad chłopami).		
17.4	Kodeks Zamoyskiego odrzucono w 1780 roku.		

Uwaga! W literaturze obok tradycyjnego zapisu nazwiska Zamoyski spotyka się czasem także Zamojski. Chodzi o to samo nazwisko.

Przenieś rozwiązanie zadań na Kartę Odpowiedzi!

18. Z wymienionych poniżej postaci zakreśl tą, która nie podpisała w Petersburgu konfederacji targowickiej. (1 p)

- a) Szczęsny Potocki
- b) Ksawery Branicki
- c) Seweryn Rzewuski
- d) Ignacy Potocki.

19. Dokończ zdanie, zakreślając poprawną odpowiedź. Elbląg znalazł się na terytorium: (1 p)

- a) Austrii w wyniku I rozbioru Rzeczypospolitej
- b) Prus w wyniku I rozbioru Rzeczypospolitej
- c) Austrii w wyniku III rozbioru Rzeczypospolitej
- d) Prus w wyniku II rozbioru Rzeczypospolitej

20. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
20.1	W wojnie w obronie konstytucji Prusy, jako sojusznik wsparły Polskę.		
20.2	Wojsko polskie odniosło sukces w bitwie pod Zieleńcami w 1792 r.		
20.3	Stanisław August Poniatowski ustanowił na pamiątkę zwycięstwa pod Zieleńcami order Virtuti Militari.		
20.4	Stanisław August Poniatowski w 1792 roku przystąpił do konfederacji targowickiej, kończąc tym wojnę.		

21. Z wymienionych poniżej państw zaznacz te, które nie wzięły udziału w drugim rozbiorze Rzeczypospolitej. (1 p)

- a) Rosja
- b) Prusy
- c) Austria
- d) Turcja

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

22. Obejrzyj uważnie ilustrację źródłową, a następnie określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
22.1	Ilustracja przedstawia porwanie króla podczas konfederacji barskiej.		
22.2	Zamach był źle przygotowany, spiskowcy zgubili drogę.		
22.3	Król został uwolniony przez jednego ze spiskowców.		
22.4	Wszystkich spiskowców skazano za próbę królobójstwa.		

23. Rzeczpospolitą wstrząsnęła konfederacja barska, oceniana czasem jako szlachecki rokosz, a czasem jako pierwsze powstanie. Zakreśl poprawne odpowiedzi. (1 p)

- a) konfederacja barska działała w latach 1768-1772
- b) marszałkiem konfederacji był Michał Krasiński
- c) po klęsce na Podolu walki trwały w Małopolsce i Wielkopolsce
- d) próba porwania króla przyczyniła się do upadku autorytetu władz konfederacji

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

24. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
24.1	Zatwierdzenia I rozbioru Rzeczypospolitej dokonał polski sejm.		
24.2	Sejm rozbiorowy był skonfederowany, a to oznaczało, że nie działało liberum veto.		
24.3	Zawiązanie konfederacji spotkało się z protestem posła Tadeusza Rejtana.		
24.4	Podczas sejmiku rozbiorowego powołano Radę Nieustającą, która stała się potem faktycznym rządem.		

25. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
25.1	Stanisław August Poniatowski miał program reform.		
25.2	Stanisław August Poniatowski nie zatwierdził I rozbioru.		
25.3	Stanisław August Poniatowski wsparł Konstytucję 3 maja.		
25.4	Stanisław August Poniatowski w listopadzie 1795 roku abdykował, tym samym zatwierdzając likwidację państwa.		

26. Dokończ zdanie, zaznaczając poprawną odpowiedź. Klęska insurekcji kościuszkowskiej nastąpiła po: (1 p)

- a) kapitulacji Warszawy
- b) abdykacji króla
- c) podpisaniu konwencji rozbiorowej
- d) śmierci króla Stanisława Augusta Poniatowskiego

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

27. Przeanalizuj obraz i zakreśl poprawną odpowiedź. (1 p)

- a) obraz przedstawia scenę egzekucji z rewolucji francuskiej
- b) obraz przedstawia scenę egzekucji z rewolucji amerykańskiej
- c) obraz przedstawia symboliczne wieszanie członków konfederacji targowickiej pod postacią ich portretów
- d) scena pochodzi z okresu konfederacji barskiej

28. Zakreśl poprawną odpowiedź, która podaje właściwą kolejność powstań polskich (po lewej najwcześniejsze). (1 p)

- a) insurekcja kościuszkowska, powstanie listopadowe, powstanie styczniowe, powstania śląskie, powstanie warszawskie
- b) insurekcja kościuszkowska, powstania śląskie, powstanie listopadowe, powstanie styczniowe, powstanie warszawskie
- c) insurekcja kościuszkowska, powstanie styczniowe, powstanie listopadowe, powstania śląskie, powstanie warszawskie
- d) insurekcja kościuszkowska, powstanie styczniowe, powstanie listopadowe, powstanie warszawskie, powstania śląskie

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

29. Obejrzyj uważnie ilustrację źródłową, a następnie określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
29.1	Obraz po lewej przedstawia twórcę amerykańskiej kawalerii, bohatera Stanów Zjednoczonych.		
29.2	Obraz po prawej przedstawia najskuteczniejszego kawalerzystę konfederacji barskiej w walkach pod Częstochową.		
29.3	Postać po lewej była zamieszana w porwanie króla.		
29.4	Na obydwóch obrazach jest ta sama osoba.		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

30. Przeanalizuj uważnie mapę a następnie podaj poprawną odpowiedź, zaznaczając, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (4 p, po 1 za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
30.1	Mapa przedstawia I rozbiór Rzeczypospolitej.		
30.2	Mapa przedstawia insurekcję kościuszkowską.		
30.3	Mapa przedstawia III rozbiór Rzeczypospolitej.		
30.4	Mapa przedstawia wojny napoleońskie na ziemiach polskich.		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!